

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@mepr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

На № _____

**Державна регуляторна служба
України**

Про проєкт закону

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України відповідно до вимог Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950, а також Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» надсилає на заміну раніше надісланого листом від 25.05.2021 №25/1-21/10880-21 на погодження доопрацьований у робочому порядку проєкт Закону України «Про екологічне страхування».

- Додатки:
1. Проєкт закону на 13 арк. 1 прим.
 2. Пояснювальна записка на 3 арк. в 1 прим.
 3. Порівняльна таблиця на 1 арк. в 1 прим.
 4. Аналіз регуляторного впливу на 17 арк. в 1 прим.
 5. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк. в 1 прим.

Міністр

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про екологічне страхування

Цей Закон регулює відносини у сфері страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

Бюро екологічного страхування (далі Бюро) – неприбуткове об'єднання страховиків, що створюється у відповідності до вимог цього Закону та утримується за рахунок коштів страховиків.

Договір страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища (далі Договір екологічного страхування) - це письмова угода співстрахування між страхувальником і страховиками (членами Бюро з розподілом страхової суми та страхового платежу (премії) між всіма членами Бюро пропорційно частці кожного члена Бюро у гарантійних резервних фондах Бюро), укладена відповідно до вимог цього закону, згідно з якою страховики беруть на себе зобов'язання в разі настання страхового випадку здійснити страхову виплату на користь держави, фізичних осіб, фізичних осіб підприємців, юридичних осіб за шкоду, заподіяну внаслідок порушення вимог законодавства про охорону навколишнього середовища.

Екологічне страхування – страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та

фізичних осіб – підприємців в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Єдиний державний реєстр договорів екологічного страхування - державна інформаційна система, що забезпечує збирання, облік (реєстрацію), накопичення, зберігання, захист, пошук та перегляд договорів страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

В цьому Законі інші терміни вживаються у значенні, визначеному в Законах України «Про страхування», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про охорону навколишнього природного середовища».

Стаття 2. Обов'язковість страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища

Суб'єкти господарювання, віднесені до високого ступеня ризику, зобов'язані укласти Договір екологічного страхування в порядку та на умовах, встановлених цим законом.

Віднесення суб'єктів господарювання до високого ступеня ризиків здійснюється відповідно до Критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, затверджених в порядку, визначеному Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Стаття 3. Об'єкт страхування

Об'єктом страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, є майнові інтереси суб'єктів господарювання, пов'язані з обов'язком

відшкодувати шкоду заподіяну державі, життю, здоров'ю або майну третіх осіб чи навколишньому природному середовищу внаслідок порушення ними законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Стаття 4. Договір екологічного страхування

Договір екологічного страхування укладається в порядку, визначеному Законом України «Про страхування» із врахуванням вимог цього Закону.

Договір екологічного страхування підлягає обов'язковій реєстрації в Єдиному державному реєстрі договорів екологічного страхування у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Договір екологічного страхування є вчиненим з моменту внесення страхувальником першого страхового платежу та реєстрації в Єдиному державному реєстрі договорів екологічного страхування:

Адміністратором Єдиного державного реєстру договорів екологічного страхування, який забезпечує його функціонування та реєстрацію в ньому договорів екологічного страхування є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Форма типового договору екологічного страхування встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Договір екологічного страхування повинен містити:

- назву;
- найменування та адресу страховика;
- найменування та адресу страхувальника;
- зазначення об'єкта страхування;
- розмір страхової суми за договором;
- перелік страхових випадків;
- розміри страхових внесків (платежів, премій) і строки їх сплати;
- страховий тариф;
- строк дії договору;
- порядок зміни і припинення дії договору;
- умови здійснення страхової виплати (страхового відшкодування);

права та обов'язки сторін і відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору;

інші умови за згодою сторін;

підписи сторін.

Реєстрація договорів екологічного страхування в Єдиному державному реєстрі договорів екологічного страхування є безкоштовною.

Стаття 5. Страховий випадок

Страховим випадком при страхуванні цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, є набрання законної сили рішенням суду про відшкодування такої шкоди.

Стаття 6. Страхова сума, страховий тариф, франшиза

Мінімальний розмір страхової суми встановлюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, з урахуванням ступеня ризику та відповідно до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Страховий тариф на перші 5 (п'ять) років з дати введення в дію цього Закону визначається актуарно за зверненням Бюро, з урахуванням вимог цього Закону, та затверджується Кабінетом Міністрів України. Страховий тариф на кожні наступні 5 (п'ять) років визначається актуарно за письмовим зверненням Бюро та затверджується Кабінетом Міністрів України. У разі недотримання нормативних фінансових показників діяльності Бюро та членів Бюро, встановлених цим Законом, страховий тариф в межах будь-яких 5 (п'яти) років може змінюватися шляхом окремого письмового звернення Бюро до відібраного за конкурсом актуарія. Порядок і умови відбору актуарія та зміни страхового тарифу встановлюються статутом Бюро.

При проведенні виплати страхового відшкодування за шкоду заподіяну життю чи здоров'ю третіх осіб або навколишньому природному середовищу франшиза не застосовується.

Франшиза за шкоду заподіяну майну третіх осіб не може бути більшою за 1% (один відсоток) від страхової суми за договором страхування.

Стаття 7. Виплата страхового відшкодування

Виплата страхового відшкодування здійснюється:

за шкоду заподіяну державі внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища - не пізніше тридцяти календарних днів з дати настання страхового випадку.

за шкоду заподіяну майну третіх осіб - не пізніше двадцяти календарних днів з дати настання страхового випадку.

за шкоду заподіяну здоров'ю третіх осіб - не пізніше десяти календарних днів з дати настання страхового випадку.

за шкоду заподіяну життю третіх осіб - не пізніше семи календарних днів з дати настання страхового випадку.

Бюро екологічного страхування (уповноважений страховик від імені Бюро) набуває права проводити гарантійні виплати у випадку набрання законної сили рішенням суду про відшкодування шкоди заподіяної життю або здоров'ю третіх осіб в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища за місцем здійснення господарської діяльності суб'єкта господарювання, який, у відповідності до цього Закону, повинен був укласти договір екологічного страхування, але не уклав такий договір страхування. Виплата відшкодування (гарантійна виплата) здійснюється страховиками-членами Бюро у розмірах встановлених судовим рішенням за рахунок коштів гарантійного резервного страхового фонду Бюро, але не більше таких лімітів відповідальності:

- Шкода заподіяна життю третіх осіб – 500 000,00 грн. на одну загиблу особу (але не більше 5000 000 грн. на всіх загиблих внаслідок такої події осіб);

- Шкода заподіяна здоров'ю третіх осіб – 500 000,00 грн. на одну потерпілу особу (але не більше 5000 000 грн. на всіх потерпілих внаслідок такої події осіб).

Якщо загальна кількість загиблих чи потерпілих осіб за такою подією більше 10 осіб, загальний ліміт відповідальності за такою подією розподіляється пропорційно між потерпілими та/або загиблими особами.

Після здійснення страховиками або Бюро гарантійної виплати, Бюро набуває права регресу до відповідного суб'єкта господарювання, який не уклав договір екологічного страхування у відповідності до вимог цього Закону.

Виплати страхових відшкодувань за договорами екологічного страхування здійснюються страховиками-членами Бюро за рахунок страхових платежів отриманих страховиками після сплати відрахувань до Бюро, податку з доходів (страхових платежів) та витрат на перестраховування. У разі недостатності залишку коштів у страховиків отриманих від здійснення екологічного страхування, розмір недостачі покривається за рахунок коштів гарантійного резервного страхового фонду.

З гарантійного резервного страхового фонду також здійснюються виплати за неплатоспроможного страховика.

Стаття 8. Бюро екологічного страхування

Умовою здійснення страховиком екологічного страхування, в порядку, встановленому цим Законом, є наявність ліцензії на добровільне страхування цивільної відповідальності перед третіми особами та набуття членства у Бюро екологічного страхування.

Порядок набуття членства у Бюро екологічного страхування та перелік необхідних документів, які подаються страховиками, що мають намір здійснювати екологічне страхування, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Бюро є юридичною особою, що створюється і діє відповідно до цього Закону, статуту, затвердженого загальними зборами засновників (членів) та погодженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

До органів управління і контролю за діяльністю Бюро та його членів відносяться:

Координаційна рада Бюро, яка складається з шести представників: трьох представників страховиків, що обираються Загальними зборами членів Бюро та по одному представнику від Національного банку України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Координаційна рада здійснює постійний нагляд за діяльністю Бюро та визначає основні напрями роботи виконавчого органу Бюро.

Рішення Координаційної ради Бюро є правомочними, якщо за них проголосували більше 50% складу Координаційної ради.

Загальні збори членів Бюро, до складу яких входять представники всіх страховиків, що є членами Бюро. Загальні збори за погодженням з Координаційною радою Бюро призначають членів виконавчого органу та здійснюють контроль за дотримання нормативних фінансових показників діяльності Бюро визначених цим Законом.

Рішення Загальних зборів Бюро є правомочними, якщо за них проголосували більше 50% членів Бюро.

Дирекція Бюро є виконавчим органом Бюро, який відповідальний за поточну діяльність Бюро та дотримання основних напрямів роботи Бюро визначених Координаційною радою Бюро.

Бюро є саморегулювальною організацією та може встановлювати для страховиків-членів Бюро правила та умови здійснення екологічного страхування, які не можуть суперечити цьому Закону. Правила і умови вступу, членства та діяльності страховиків у складі Бюро є однаковими для всіх страховиків.

Всі страховики-члени Бюро здійснюють страхування, перестрахування, виплати страхових відшкодувань на однакових умовах. Встановлення будь-яких умов для окремих страховиків-членів Бюро забороняється.

Кошти страховиків, які розміщені в фондах Бюро, повинні бути представлені високоліквідними, прибутковими та інвестиційно привабливими активами.

Стаття 9. Фонди Бюро екологічного страхування

У складі Бюро створюється:

- гарантійний резервний страховий фонд;
- фонд попереджувальних заходів;
- фонд забезпечення господарської діяльності Бюро;
- фонд коригування рентабельності страховиків.

Гарантійний резервний страховий фонд призначений для гарантування виплат страхових відшкодувань членами Бюро при настанні страхових випадків. Гарантійний резервний страховий фонд формується за рахунок вступного гарантійного внеску страховика, який має намір набути статус члена Бюро, та відрахувань з отриманих страхових платежів (премій) за договорами екологічного страхування укладеними у відповідності до вимог цього Закону.

Вступний гарантійний внесок страховика протягом першого року діяльності Бюро становить 2 000 000 грн. Розмір вступного гарантійного внеску страховиків на наступні роки діяльності Бюро встановлюється Загальними зборами Бюро за погодженням з Координаційною радою Бюро з урахуванням актуарних розрахунків, але не може бути меншим суми еквівалентної 100 000 (сто тисяч) євро за офіційним курсом Національного банку України.

Розмір відрахувань зі страхових платежів (премій) до гарантійного резервного страхового фонду протягом першого року діяльності Бюро складає 25% від страхових платежів за договорами екологічного страхування. Розмір відрахувань зі страхових платежів (премій) до гарантійного резервного страхового фонду на наступні роки діяльності Бюро встановлюється Загальними зборами Бюро за погодженням з Координаційною радою Бюро з урахуванням актуарних розрахунків, але не може бути меншим 25% від страхових платежів.

Порядок формування та використання гарантійного резервного страхового фонду визначається положенням про такий фонд, що затверджується Координаційною радою Бюро за поданням виконавчого органу.

Фонд попереджувальних заходів Бюро призначений для формування додаткових гарантій та покриття непередбачуваних збитків, у разі настання страхових випадків, страхові відшкодування за якими можуть перевищити кошти наявні у гарантійному резервному страховому фонді та наявні ліквідні страхові резерви членів Бюро.

Розмір відрахувань зі страхових платежів (премій) до фонду попереджувальних заходів протягом першого та другого року діяльності Бюро складає 35% від страхових платежів за договорами екологічного страхування. Розмір відрахувань зі страхових платежів (премій) до фонду попереджувальних заходів на наступні роки діяльності Бюро встановлюється Загальними зборами Бюро за погодженням з Координаційною радою Бюро з урахуванням актуарних розрахунків, але не може бути меншим 25% від страхових платежів.

У разі відсутності непередбачуваних збитків, накопичені за перші два роки дії цього Закону кошти фонду попереджувальних заходів направляються на фінансування заходів з модернізації та впровадження превентивних заходів зменшення ймовірності настання страхових випадків у майбутньому у суб'єктів господарювання, щодо яких за останні три роки не було страхових випадків наступним чином:

протягом третього року діяльності Бюро - у розмірі 25% від отриманих відрахувань до фонду попереджувальних заходів за перший рік

протягом четвертого року діяльності Бюро - у розмірі 50% від отриманих відрахувань до фонду попереджувальних заходів за перший рік та 25% від отриманих відрахувань за другий рік;

протягом п'ятого року діяльності Бюро та в наступні роки - у розмірі 50% від отриманих відрахувань до фонду попереджувальних заходів за другий рік та 25% від отриманих відрахувань за третій рік

Виплати суб'єктам господарювання, щодо яких за останні три роки не було страхових випадків з фонду попереджувальних заходів здійснюються пропорційно до частки суб'єктів господарювання, у яких за останні 3 роки страхові випадки відсутні, до загальної кількості страхових платежів за відповідний період за договорами екологічного страхування.

Перелік заходів з модернізації та впровадження превентивних заходів зменшення ймовірності настання страхових випадків у майбутньому, фінансування яких можливе за рахунок фонду попереджувальних заходів, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Порядок формування та використання фонду попереджувальних заходів визначається положенням про фонд, що затверджується Координаційною радою Бюро за поданням виконавчого органу.

Фонд забезпечення господарської діяльності Бюро призначений для здійснення Бюро господарської діяльності.

Розмір відрахувань зі страхових платежів (премій) до фонду забезпечення господарської діяльності Бюро протягом першого року діяльності Бюро складає 9%. Розмір відрахувань зі страхових платежів (премій) до фонду забезпечення господарської діяльності Бюро на наступні роки діяльності встановлюється Загальними зборами Бюро за погодженням з Координаційною радою Бюро з урахуванням актуарних розрахунків. Одноразовим внеском до фонду господарської діяльності Бюро при набутті страховиком статусу члена Бюро є сплата 10% від вступного гарантійного внеску страховика.

Фонд коригування рентабельності страховиків призначений для додаткового покриття зобов'язань страховиків за договорами екологічного страхування. Відрахування страховиків до фонду коригування рентабельності страховиків є витратами страховиків, а кошти наявні в фонді коригування рентабельності страховиків є коштами Бюро, що використовуються з цільовим призначенням проведення актуарних розрахунків, автоматизацію електронних систем та з іншим цільовим призначенням визначеним Координаційною радою Бюро.

Кошти перераховані до фондів Бюро (крім коштів перерахованих до фонду забезпечення господарської діяльності Бюро та фонду коригування рентабельності страховика) вважаються грошовими коштами страховиків-членів Бюро та приймаються у розрахунках на підтвердження та покриття активів, зобов'язань та страхових резервів як грошові кошти розміщені на депозитних рахунках у Банках.

Бюро здійснює персоніфікований облік наявних у Бюро коштів перерахованих кожним членом з розрахунком частки коштів кожного члена у фондах (крім фонду забезпечення господарської діяльності Бюро).

Стаття 10. Нормативні фінансові показники

Плановий норматив витрат та рентабельності страховиків-членів Бюро при укладенні договорів екологічного страхування складає 15%.

Якщо у звітному році фактичний показник рентабельності страховиків-членів Бюро при укладенні договорів екологічного страхування склав більше 15%, такі страховики-члени Бюро повинні протягом 3-х місяців з дати підведення підсумків роботи Бюро за звітний період сплатити до фонду коригування рентабельності страховиків суму коштів, що є перевищенням між фактичним рівнем рентабельності при укладенні договорів екологічного страхування за звітний період і плановим нормативом рентабельності страховиків-членів Бюро.

Якщо у звітному році фактичний показник рентабельності страховиків-членів Бюро склав менше 10%, Бюро повинно протягом 3-х місяців з дати підведення підсумків роботи Бюро за звітний період сплатити страховикам за рахунок коштів фонду коригування рентабельності страховиків кошти, що є недоотриманими коштами до нормативного рівня рентабельності страховиків. У разі відсутності достатньої кількості коштів у фонді коригування рентабельності страховиків, його поповнення здійснюється за рахунок фонду попереджувальних заходів.

За результатами коригування рівня рентабельності страховиків Бюро за погодженням з Координаційною радою ініціюють зміну актуарних розрахунків для підтвердження застосовуваних страхових тарифів.

Стаття 11. Відповідальність за порушення вимог цього закону

Діяльність суб'єктів господарювання незалежно від форми власності, що провадиться з порушенням вимог цього закону може бути тимчасово заборонена (зупинена) - до виконання вимог цього закону.

У разі тимчасової заборони (зупинення) чи припинення діяльності суб'єктів господарювання забороняються всі викиди і скиди забруднюючих речовин та розміщення відходів підприємства в цілому чи окремих його цехів (дільниць) і одиниць обладнання.

Рішення про тимчасову заборону (зупинення) або припинення діяльності підприємств у разі порушення ними законодавства про оцінку впливу на довкілля приймається виключно судом за позовом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, його територіальних органів.

Державний нагляд (контроль) за дотриманням суб'єктами господарювання вимог цього Закону здійснює центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів затверджуються в порядку, визначеному Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом, крім частини першої статті 2, яка набирає чинності через один місяць з дати прийняття Кабінетом Міністрів України нормативно-правових актів передбачених цим Законом та частин другої та третьої статті 7, які набирають чинності через три роки з дня набрання чинності цим Законом.

2. Унести зміни до таких законодавчих актів України:

1) Статтю 13 Закону України «Про страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 7, ст. 50) після частини сьомої доповнити новою частиною такого змісту:

«Страховики, які мають ліцензію на добровільне страхування цивільної відповідальності перед третіми особами, та мають намір здійснювати страхування екологічних ризиків на умовах визначених цим Законом, зобов'язані утворити Бюро екологічного страхування, яке має бути юридичною особою та утримується за рахунок коштів страховиків.»

2) Статтю 47 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України, 1991, № 41, ст.546) після частини восьмої доповнити новою частиною такого змісту:

«Цивільна відповідальність за шкоду довкіллю, заподіяну внаслідок порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища підлягає страхуванню на підставах та умовах встановлених законодавством України».

3. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їхніх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Голова
Верховної Ради України

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України «Про екологічне страхування»

1. Мета

Проект закону розроблено на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», введеного в дію Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111/2021 з метою запровадження страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

На сьогодні неврегульованість механізму відповідальності суб'єктів господарювання, особливо підприємств з підвищеною небезпекою - винуватців аварій, держава бере на себе асигнування значних бюджетних коштів на подолання негативних екологічних явищ. У вирішенні цих проблем особливої актуальності набуває проблема розвитку екологічного страхування як засобу захисту економічних, екологічних та соціальних інтересів громадян та юридичних осіб у випадку забруднення елементів довкілля.

Екологічне страхування спрямоване на функціонування потужного інструментарію управління та мінімізації екологічних ризиків, а також забезпечення належного страхового захисту юридичних та фізичних осіб в умовах забруднення навколишнього природного середовища.

3. Основні положення проєкту акта

Проектом акта запроваджується обов'язковість страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Договір страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища підлягає обов'язковій реєстрації в Єдиному державному реєстрі договорів екологічного страхування у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Страховим випадком при страхуванні цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, є набрання законної сили рішенням суду про відшкодування такої шкоди.

Мінімальний розмір страхової суми буде встановлюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України та відповідно до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду

(контролю) центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

Виплата страхового відшкодування буде здійснюватися:

за шкоду заподіяну державі внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища - не пізніше тридцяти календарних днів з дати настання страхового випадку.

за шкоду заподіяну майну третіх осіб - не пізніше двадцяти календарних днів з дати настання страхового випадку.

за шкоду заподіяну здоров'ю третіх осіб - не пізніше десяти календарних днів з дати настання страхового випадку.

за шкоду заподіяну життю третіх осіб - не пізніше семи календарних днів з дати настання страхового випадку.

Проектом акта пропонується утворити Бюро екологічного страхування, як неприбуткове об'єднання страховиків, що утримується за рахунок коштів страховиків.

Умовою здійснення страховиком екологічного страхування є наявність ліцензії або іншого дозвільного документу на право проведення добровільного страхування цивільної відповідальності перед третіми особами та набуття членства у Бюро екологічного страхування.

4. Правові аспекти

Ця сфера відносин регулюється:

Конституцією України;

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища»;

Законом України «Про страхування»;

Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»;

Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребує додаткових видатків із Державного бюджету України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Проект акта буде надіслано до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Прийняття законопроекту створює умови для запровадження механізму обов'язкового страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, скорочення бюджетних витрат на ліквідацію аварійних та надзвичайних ситуацій, посилення контролю за потенційно небезпечними видами діяльності та покращення екологічної безпеки.

**Міністр захисту довкілля та
природних ресурсів**

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

_____ 2021 року

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ до проєкту Закону України «Про екологічне страхування»	
Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проєкту акта
Закон України «Про страхування»	
Стаття 13. Об'єднання страховиків ... Частина відсутня	Стаття 13. Об'єднання страховиків ... Страховики, які мають ліцензію добровільного страхування цивільної відповідальності перед третіми особами зобов'язані утворити Бюро екологічного страхування, яке має бути юридичною особою та утримується за рахунок коштів страховиків.
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	
Стаття 47. Фонди охорони навколишнього природного середовища ... Частина відсутня	Стаття 47. Фонди охорони навколишнього природного середовища ... Цивільна відповідальність за шкоду довкіллю, заподіяну внаслідок порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища підлягає страхуванню на підставах та умовах встановлених законодавством України.

Міністр захисту довкілля
та природних ресурсів України
_____ 2021 р.

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проекту Закону України «Про екологічне страхування»

I. Визначення проблеми

Внаслідок порушення суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства виникає шкода для довкілля, життя та здоров'я громадян, інших суб'єктів господарювання та держави. Сума нанесеної шкоди часто стає непідйомною для суб'єктів господарювання, що її спричинили. В таких випадках додаткові витрати лягають на державний бюджет або ж нанесена шкода залишається не покритою. На зазначену проблему звертає увагу і Рада національної безпеки та оборони України в своєму рішенні «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», введеному в дію Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111/2021. У рішенні йдеться, зокрема, про виклики та загрози національній безпеці України в екологічній сфері, високий рівень ризиків для природних екосистем та здоров'я населення, зумовлений значним забрудненням довкілля через техногенне навантаження.

Промислова діяльність завжди супроводжується ризиками нанесення шкоди для довкілля. При зношених засобах для виробництва, які спостерігаються в Україні, ризики нанесення шкоди для довкілля зростають в рази. Зростання еколого-техногенних ризиків в Україні об'єктивно потребує розвитку законодавчого базису для підвищення рівня компенсації за шкоду, заподіяну довкіллю, життю та здоров'ю людей їх майну та майну юридичних осіб.

Статтею 50 Конституції України передбачається, що кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Законами України, зокрема, «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про об'єкти підвищеної небезпеки» визначені випадки та процедури відшкодування нанесеної для довкілля та громадян шкоди, але на практиці це рідко відбувається. Для прикладу, за 2020 рік лише 4% від загальної суми (2.1 млрд) нарахованих Державною екологічною інспекцією збитків для довкілля було стягнуто з порушників¹. А ситуація з компенсацією нанесеної в наслідок екологічних правопорушень та аварій шкоди для громадян та юридичних осіб ще нижча, але повноцінно така статистична інформація не збирається.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	X	

¹ Показники роботи Державної екологічної інспекції за 2020 рік,
https://drive.google.com/file/d/10jqFPdTqhPLXzIsTx84gnTeMU_GpdL0o/view?usp=sharing

Держава	X	
Суб'єкти господарювання,	X	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		X

Вирішення зазначеної проблеми ринковими методами є неможливим, адже ризики нанесення шкоди для довкілля надто високі, а суми компенсацій стають не підйомними для суб'єктів господарювання.

Діюче українське законодавство (регуляторні акти) не передбачає, як обов'язкову умову для здійснення підприємницької діяльності із застосування джерел потенційної екологічної небезпеки, наявність достатніх фінансових фондів (за виключенням страхування ядерної шкоди) для відшкодування ймовірної шкоди довкіллю.

II. Цілі державного регулювання.

Основною ціллю державного регулювання є вирішення питання із належною компенсацією нанесеної для довкілля шкоди, заподіяної державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища суб'єктами господарювання.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення визначених цілей.

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернатив	Опис альтернативи
Альтернатива 1: Збереження status quo	Держава і далі матиме надмірні витрати з державного бюджету на покриття нанесеної для довкілля шкоди, заподіяної державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Таких витрат, при цьому, не достатньо для покриття всієї нанесеної для довкілля шкоди в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.
Альтернатива 2: Створення спеціального фонду державного бюджету на відшкодування шкоди заподіяної довкіллю.	Створення спеціального фонду дозволить забезпечити належний рівень компенсації нанесеної для довкілля шкоди, заподіяної державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища. При цьому можуть бути подальші витрати з державного бюджету на адміністрування такого фонду, хоча ці витрати будуть значно нижчими ніж при Альтернативі 1. Також цей спосіб передбачатиме збільшення фіскального тиску на суб'єктів господарювання, адже наповнення такого фонду передбачатиме запровадження нових податків чи зборів.
Альтернатива 3: Прийняття проекту Закону України «Про екологічне страхування»	Прийняття законопроекту дозволить запровадити обов'язкове страхування цивільної відповідальності за нанесену для довкілля шкоду, заподіяну державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та

	фізичних осіб – підприємців в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Це призведе до зменшення витрат держави на покриття нанесеної для довкілля шкоди та забезпечить належний рівень компенсації за нанесену для довкілля шкоди. Рівень додаткових витрат зі сторони суб'єктів господарювання буде помірним та додатково дозволить їм забезпечити більш стабільне функціонування в умовах настання екологічних аварій.
--	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернатив	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: Збереження status quo	Вигоди відсутні, оскільки проблема залишається не вирішеною.	При обранні такого способу регулювання з державного бюджету і далі доведеться витратити значні кошти на компенсацію нанесеної для довкілля шкоди, заподіяної державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Також залишатимуться корупційні ризики, пов'язані із визначеннями та стягненням шкоди для довкілля.
Альтернатива 2: Створення спеціального фонду державного бюджету на відшкодування шкоди заподіяної довкіллю.	Буде чітко визначено джерело покриття витрат на відшкодування нанесеної для довкілля шкоди, заподіяної державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Постраждалі особи отримають гарантії виплати компенсацій.	Будуть витрати пов'язані з адмініструванням спецфонду, а також адмініструванням збору податків (зборів), необхідних для його наповнення. Також можлива незначна тінізація економіки. Можливі додаткові корупційні ризики, пов'язані з роботою спецфонду.
Альтернатива 3: Прийняття проекту Закону України «Про екологічне страхування»	Буде чітко визначено джерело покриття витрат на відшкодування нанесеної для довкілля шкоди, заподіяної державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Постраждалі особи отримають гарантії виплати компенсацій.	Додаткові витрати будуть мізерними для державного бюджету, та становитимуть всього 125 006 грн на рік для адміністрування Єдиного державного реєстру договорів екологічного страхування.

	Також буде усунуто окремі корупційні ризики пов'язані із визначеннями та стягненням шкоди для довкілля.	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернатив	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: Збереження status quo	Вигоди мінімальні, повна сума нанесених збитків для громадян не буде покритою.	Витрати на компенсацію нанесеної громадянам шкоди від порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного середовища значною мірою лягає на самих громадян та всіх платників податків. Залишаються передумови для приховування суб'єктами господарювання інформації про стан довкілля та нанесену шкоду.
Альтернатива 2: Створення спеціального фонду державного бюджету на відшкодування шкоди заподіяної довкіллю.	Вигоди високі, буде джерело коштів для компенсації шкоди, що виникла внаслідок порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного. Буде позитивний вплив на здоров'я, безпеку, права та гідність громадян і на екологію.	Можливий незначний вплив на рівень споживчих цін.
Альтернатива 3: Прийняття проекту Закону України «Про екологічне страхування»	Вигоди високі, буде джерело коштів для компенсації шкоди, що виникла внаслідок порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного. Буде позитивний вплив на здоров'я, безпеку, права та гідність громадян, і на довкілля. Покращиться інформування населення про стан довкілля та випадки порушення природоохоронного законодавства.	Витрат не передбачається

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Статтею 2 проекту Закону України «Про екологічне страхування» визначено перелік суб'єктів, які будуть зобов'язані укласти договір екологічного страхування в порядку та на умовах, встановлених цим законом. До таких суб'єктів не потрапляють представники мікро- та малого підприємництва у зв'язку з чим вони не включаються до обрахунків. Вплив на страховиків не визначається, адже для їх діяльності не вводиться жодних додаткових обмежень, лише нові можливості для проведення обов'язкового страхування суб'єктів господарювання стосовно заподіяння шкоди для довкілля, державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	500	13500	відсутні	відсутні	14000
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	3,6%	96,4%	відсутні	відсутні	100

Вид альтернатив	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: Збереження status quo	Мінімальні, витрати суб'єктів господарювання не зміняться, але в разі заподіяння шкоди для довкілля, державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців в результаті порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного середовища сума компенсації може бути невідомою для суб'єктів господарювання та призвести до банкрутства суб'єкта господарювання.	Відсутні поточні витрати, але можуть формуватися внутрішні фонди для покриття витрат в разі виникнення надзвичайних ситуацій. Адміністрування таких фондів окремими суб'єктами господарювання буде дорожчим ніж централізоване вирішення проблеми. Витрачаються кошти на компенсацію нанесеної для довкілля шкоди в разі порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.
Альтернатива 2: Створення спеціального фонду державного бюджету на відшкодування шкоди заподіяної довкіллю.	Мінімальні, в разі заподіяння шкоди для довкілля, державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного середовища зі спецфонду витрати будуть покриватись частково.	Витрати зростуть за рахунок введення додаткових податків (зборів) для наповнення спецфонду. Може спостерігатись незначний вплив на конкурентоспроможність суб'єктів господарювання.
Альтернатива 3: Прийняття проекту Закону України «Про екологічне страхування»	Високі, в разі заподіяння шкоди для довкілля, державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного середовища нанесена шкода не лягатиме як фінансовий тягар на суб'єктів господарювання.	Витрати зростуть помірно і в подальшому буде можливість для їх часткової компенсації за відсутності страхових випадків. Повернуті кошти будуть використовуватись на інновації та розвиток для підвищення рівня екологічної безпеки суб'єктів господарювання. Помітного впливу на конкурентоспроможність суб'єктів господарювання не очікується.

Витрати, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта (згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта)

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1: Збереження status quo Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з	Не можливо визначити, оскільки відсутня статистика про компенсацію заподіяної шкоди, довкіллю, державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб,

додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")	юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного середовища. За інформацією Держекоінспекції у 2020 році загальна сума розрахованих збитків для довкілля (не включає шкоди для третіх сторін) становила понад 2 млрд. грн. При цьому, можливі високі витрати для суб'єктів господарювання, пов'язані з корупцією, які неможливо поррахувати.
Альтернатива 2: Створення спеціального фонду державного бюджету на відшкодування шкоди заподіяної довкіллю. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")	Для суб'єктів господарювання, на яких буде поширюватись дія регуляторного акта сумарні витрати становитимуть 2.2 млрд на рік та 11 млрд грн на 5 років
Альтернатива 3: Прийняття проекту Закону України «Про екологічне страхування» Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")	Для суб'єктів, які будуть зобов'язані укласти договір екологічного страхування: Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого (100 000 тис. грн / рік) та середнього підприємництва(50 000 тис. грн / рік), на виконання регулювання становитимуть 0.725 млрд на рік та близько 2.39 млрд на 5 років.

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта (Альтернатива 2)

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	Буде додаткова потреба в залученні 2 млрд грн за рахунок введення нових податків/зборів для суб'єктів господарювання або 150 000 грн з одного суб'єкта	750 000 грн.

		господарювання	
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	10 000	50 000
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	-	-
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8.	Інше (уточнити), гривень.	-	-
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	160 000 грн	800 000 грн
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання ²³ , одиниць	14 000	14 000
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	2.2 млрд грн.	11 млрд. грн.

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат		У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо		0	0	0
Вид витрат		Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)		Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)		150 000		750 000
Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	10 000	0	10 000	50 000

² http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/fin/pssg/ksg_vsmm_ek_2010_2019_u.xlsx

³ <https://drive.google.com/file/d/1qOmUEKBre9hj2XnOQze3mRRfgN0nT5ts/view?usp=sharing>

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)	0	0	0	0

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	0	0	0	0

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	0	0	0
Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)		Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	0		0

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта (Альтернатива 3)

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	-	-
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів),	-	-

	гривень		
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	-	-
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	Точні суми будуть встановлені після прийняття відповідних підзаконних актів на виконання цього Закону для визначення розмірів страхових платежів, приблизними підрахунками: Для великих підприємств страховий платіж становитиме: 100 000 грн Для середніх підприємств страховий платіж становитиме: 50 000 грн	Для великих підприємств в разі відсутності страхових випадків: 325 000 грн Для середніх підприємств в разі відсутності страхових випадків: 165 000 грн
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8.	Інше (уточнити), гривень.	-	-
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	Для великих підприємств: 100 000 грн Для середніх підприємств: 50 000 грн	Для великих підприємств в разі відсутності страхових випадків: 325 000 грн Для середніх підприємств в разі відсутності страхових випадків: 165 000 грн
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання ⁴⁵ , одиниць	14 000	14 000
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	725 000 000 грн.	2 390 000 000 грн.

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

⁴ http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/fin/pssg/ksg_vsmm_ek_2010_2019_u.xls

⁵ <https://drive.google.com/file/d/1qOmUEKBre9hj2XnOQze3mRRfgN0nT5ts/view?usp=sharing>

Вид витрат		У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо		0	0	0
Вид витрат		Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)		Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)		0		0
Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	0	0	0	0

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)	0	0	0	0

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	0	Точні суми будуть встановлені після прийняття відповідних підзаконних актів на виконання цього Закону для визначення розмірів страхових платежів, за приблизними підрахунками:	Для великих підприємств: 100 000 грн Для середніх підприємств: 50 000 грн	Для великих підприємств в разі відсутності страхових випадків: 325 000 грн Для середніх підприємств в разі

		Для великих підприємств страховий платіж становитиме: 100 000 грн Для середніх підприємств страховий платіж становитиме: 50 000 грн		відсутності страхових випадків: 165 000 грн
Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років	
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	0	0	0	
Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)		Витрати за п'ять років	
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	0		0	

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1: Збереження status quo	1	Проблема з неналежним рівнем відшкодування нанесеної для довкілля шкоди через порушення суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства продовжить існувати.
Альтернатива 2: Створення спеціального фонду державного бюджету на відшкодування шкоди заподіяної довкіллю.	2	Зазначений спосіб є ефективним з точки зору інтересів громадян, але найбільш затратним для суб'єктів господарювання та складним і затратним в адмініструванні для держави.
Альтернатива 3: Прийняття проекту Закону України «Про екологічне страхування»	4	Зазначений спосіб є ефективним з точки зору інтересів держави та громадськості адже з'являються гарантії компенсацію заподіяної шкоди довкіллю, державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення суб'єктами господарювання законодавства про охорону навколишнього природного середовища. При цьому, діяльність суб'єктів господарювання стане більш сталою за рахунок фінансової стабільності в разі настання страхових випадків. Тобто реалізація Альтернативи 3 матиме позитивний вплив на всіх заінтересованих сторін.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
--------------------------	-------------------	--------------------	--

Альтернатива 3: Прийняття проекту Закону України «Про екологічне страхування»	Буде забезпечено захист інтересів держави, фізичних та юридичних осіб в разі нанесення шкоди для довкілля в наслідок порушення суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства	Враховуючи суспільний інтерес від запровадження відповідного регулювання, сума можливих втрат для великих та середніх підприємств є незначною та суттєвого впливу на діяльність суб'єктів господарювання не матиме, а витрати з державного бюджету будуть на адміністрування	Альтернатива 3 є найбільш прийнятною та оптимальною, оскільки буде досягнуто цілі щодо державного регулювання. Проблема буде вирішеною. Громадяни, юридичні особи та держава отримають гарантії компенсації шкоди, нанесеної в наслідок порушення природоохоронного законодавства суб'єктами господарювання.
Альтернатива 2: Створення спеціального фонду державного бюджету на відшкодування шкоди заподіяної довкіллю.	Буде забезпечено захист інтересів держави, фізичних та юридичних осіб в разі нанесення шкоди для довкілля в наслідок порушення суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства	Витрати суб'єктів господарювання будуть значними, також з'являється додаткове джерело витрат для державного бюджету пов'язане з адмініструванням відповідного спецфонду.	У разі обрання Альтернативи 2 проблему буде вирішено, але рівень витрат буде високим.
Альтернатива 1: Збереження status quo	Відсутні	Відсутність регулювання не сприятиме належному рівню відшкодування шкоди, нанесеної в наслідок порушення суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства та перекладатиме додаткові фінансові витрати на державний бюджет, постраждалих фізичних та юридичних осіб	Проблему вирішено не буде, стан довкілля та рівень компенсації за нанесену шкоду для довкілля в наслідок порушення суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства буде погіршуватись.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 3: Прийняття проекту Закону України «Про екологічне страхування»	Зазначена альтернатива максимально враховує інтереси всіх заінтересованих сторін та дозволяє вирішити проблему щодо належного відшкодування шкоди для довкілля в наслідок порушення суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства.	Зміна умов екологічного страхування в наслідок лобізму окремих заінтересованих сторін (зокрема, фінансово-промислових груп). Інфляція, що може призвести до неспроможності страхових фондів здійснити виплати в разі настання страхових випадків.
Альтернатива 2: Створення спеціального фонду державного	Зазначена альтернатива дозволяє вирішити проблему щодо належного відшкодування шкоди для довкілля в наслідок порушення	X

бюджету на відшкодування шкоди заподіяної довкіллю.	суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства, але передбачає збільшення витрат заінтересованих сторін порівняно з Альтернативою 3.	
Альтернатива 1: Збереження status quo	Зазначений спосіб не передбачає вирішення проблеми	X

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Прийняття проекту Закону України «Про екологічне страхування» дозволить створити умови для запровадження механізму обов'язкового страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, скорочення бюджетних витрат на ліквідацію аварійних та надзвичайних ситуацій, посилення контролю за потенційно небезпечними видами діяльності та покращення екологічної безпеки.

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта:

- 1) здійснити погодження проекту регуляторного акта заінтересованими центральними органами виконавчої влади та подати його на розгляд Кабінету Міністрів України як суб'єкта законодавчої ініціативи;
- 2) Кабінету Міністрів України та державним органам для впровадження цього регуляторного акта необхідно у шестимісячний строк забезпечити приведення власних нормативно-правових актів у відповідність із прийнятими законодавчими змінами та прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації запропонованих законодавчих змін.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати органів виконавчої влади наведені згідно Додатку 3 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта Регуляторний акт запроваджується на необмежений строк.

Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі зміни міжнародно-правових актів чи законодавчих актів України вищої юридичної сили на виконання яких розроблений цей проект регуляторного акта.

Термін набрання чинності регуляторним актом – набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозні значення показників результативності регуляторного акта будуть встановлюватися після набрання чинності актом.

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1) 14 000 підприємства зі високим ступенем ризику уклали договори обов'язкового екологічного страхування.

2) рівень відшкодування шкоди для довкілля та громадян і юридичних осіб, що виникла внаслідок порушення суб'єктами господарювання природоохоронного законодавства, виплачується в повному обсязі.

3) відсутність витрат з Державного бюджету та місцевих бюджетів на відшкодування шкоди для довкілля та громадян і юридичних осіб, що виникли в наслідок порушення природоохоронного законодавства суб'єктами господарювання.

Статистичні показники:

кількість суб'єктів господарської діяльності, які будуть зобов'язані укласти договір екологічного страхування;

Для суб'єктів господарювання розмір коштів, що витратять на виконання вимог акта – низький: кошти – орієнтовно витрати (прямі та адміністративні) одного суб'єкта на виконання вимог регулювання приблизно складуть: 100 000 грн для великих підприємств(сума страхового платежу) та 50 000 грн для середніх підприємств(сума страхового платежу)).

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися Міндовкілля шляхом обробки інформації, яка буде вноситись до Єдиного державного реєстру договорів екологічного страхування.

Базове відстеження здійснюватиметься через рік з дня набрання чинності проекту закону.

Повторне відстеження здійснюватиметься через два роки після набрання чинності проекту закону.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Для відстеження результативності, будуть використовуватися дані про кількість укладених договорів обов’язкового екологічного страхування, та відшкодованих збитків в разі настання страхових випадків.

**Міністр захисту довкілля
та природних ресурсів України**

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

_____ 2021 року

Додаток 3

Розрахунок бюджетних витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, що залучений до процесу регулювання.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок вартості адміністрування регулювання:

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

(назва державного органу)

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання (за рік), гривень
1.Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	-	-	-	-	-
2.Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:	-	-	-	-	-
камеральні	-	-	-	-	-
виїзні	-	-	-	-	-
Всього:	-	-	-	-	-
3.Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	-	-	-	-	-
4.Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	-	-	-	-	-
5.Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	-	-	-	-	-
6.Підготовка звітності за результатами регулювання	-	-	-	-	-
7.Інші адміністративні процедури (уточнити)	0.1 год	89,29 грн	1	14 000	0.1*89,29*1*14 000 = 125 006

(адміністрування Єдиного державного реєстру договорів екологічного страхування):					грн.
Разом за рік	-	-	-	-	125 006
Сумарно за п'ять років	-	-	-	-	625 030

Контроль за виконанням Закону «Про екологічне страхування», в разі його прийняття, буде здійснюватися Державною екологічною інспекцією України в межах затверджених процедур та видатків, тому потреби в додатковому розрахунку вартості адміністрування регулювання для цього органу влади не має.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ОПРИЛЮДЕННЯ

проект Закону України «Про екологічне страхування»

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» оголошує про опублікування проекту Закону України «Про екологічне страхування» на офіційному вебсайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України в мережі «Інтернет» (<https://mepr.gov.ua>) у підрозділі «Регуляторна діяльність» розділу «Діяльність».

Проект закону розроблено на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», введеного в дію Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111/2021 з метою запровадження страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Назва органу виконавчої влади, що розробив регуляторний акт: Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Назва структурного підрозділу, що розробив регуляторний акт, адреса та телефони: відділ післяпроектного моніторингу та участі громадськості Департаменту екологічної оцінки та контролю; вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел. (044) 594-91-01, email: gerya@mepr.gov.ua

Зауваження та пропозиції до проект Закону України «Про екологічне страхування» приймаються протягом місяця з дня оприлюднення на вказану пошту та електронну адресу.

**Міністр захисту довкілля та
природних ресурсів України**

Роман АБРАМОВСЬКИЙ

«__»_____ 2021 рік